

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 991 436 960
Organisasjonsform: Aksjeselskap
Foretaksnavn: FRENDE SKADEFORSIKRING AS
Forretningsadresse: Jonsvollsgaten 2
5011 BERGEN

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2021 - 31.12.2021

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Kari Sandal
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 24.03.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 15.08.2023

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING			
Opptjente bruttopremier		2 148 144 000	2 100 432 000
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		27 165 000	23 815 000
Sum premieinntekter for egen regning		2 120 979 000	2 076 617 000
Andre forsikringsrelaterte inntekter	1,3,9		
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		1 412 030 000	1 470 741 000
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		14 915 000	11 259 000
Sum erstatningskostnader for egen regning	1,3,9	1 397 115 000	1 459 482 000
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader		172 917 000	187 837 000
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring		200 360 000	179 647 000
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	3,5,10,11	373 277 000	367 484 000
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader			
Resultat av teknisk regnskap		350 587 000	249 651 000
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto Inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte m.v. på finansielle eiendeler		38 530 000	38 720 000
Verdiendringer på investeringer		81 142 000	49 271 000
Realisert gevinst og tap på investeringer		109 509 000	52 161 000
Sum netto inntekter fra investeringer	7,9	229 181 000	140 152 000
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter		283 000	222 000
Resultat av ikke-teknisk regnskap		229 464 000	140 374 000

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Resultat før skattekostnad		580 051 000	390 025 000
Skattekostnad		126 589 000	82 860 000
Resultat før andre inntekter og kostnader		453 462 000	307 165 000
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		293 000	-50 000
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		73 000	-13 000
Totalresultat		453 682 000	307 128 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	12	27 857 000	22 406 000
Sum immaterielle eiendeler		27 857 000	22 406 000
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer		0	0
Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		0	0
Utlån og fordringer	7,9	802 394 000	662 640 000
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		802 394 000	662 640 000
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	7,9	479 251 000	467 065 000
Rentebærende verdipapirer	7,9	2 117 852 000	2 171 602 000
Andre finansielle eiendeler	7,9	745 020 000	477 463 000
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		3 342 123 000	3 116 130 000
Sum investeringer		4 144 517 000	3 778 770 000
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser			
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie		16 885 000	15 065 000
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning		19 275 000	10 784 000
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser		36 160 000	25 849 000
Fordringer			
Forsikringstakere	8	809 305 000	751 147 000
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		809 305 000	751 147 000
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring		98 000	8 624 000
Andre fordringer		5 264 000	36 000
Sum fordringer		814 667 000	759 807 000
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	9 545 000	9 538 000
Kasse, bank	6	15 233 000	56 129 000
Sum andre eiendeler		24 778 000	65 667 000
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		13 552 000	18 643 000
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte		13 552 000	18 643 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
inntekter			
SUM EIENDELER		5 061 531 000	4 671 142 000
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital/eierandelskapital/garantifond	16	600 000 000	600 000 000
Selskapskapital		600 000 000	600 000 000
Overkurs		100 000 000	100 000 000
Sum innskutt egenkapital		700 000 000	700 000 000
Opptjent egenkapital			
Fond m.v.			
Avsetning til naturskadekapital	2	18 223 000	
Avsetning til garantiordningen		94 500 000	90 600 000
Annen opptjent egenkapital		615 294 000	579 330 000
Sum opptjent egenkapital		728 017 000	669 930 000
Sum egenkapital	16,17, 18	1 428 017 000	1 369 930 000
Sum ansvarlig lånekapital m.v.		0	0
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		1 025 092 000	964 747 000
Brutto erstatningsavsetning		1 728 550 000	1 619 616 000
Sum brutto forsikringsforpliktelser	4	2 753 642 000	2 584 363 000
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser o.l.	11	16 882 000	16 835 000
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	13	113 299 000	82 290 000
Forpliktelser ved utsatt skatt	13	53 406 000	41 980 000
Sum avsetninger for forpliktelser		183 587 000	141 105 000
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		19 476 000	3 388 000
Andre forpliktelser	14	622 544 000	528 280 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Sum forpliktelser		642 020 000	531 668 000
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	15	54 266 000	44 074 000
Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		54 266 000	44 074 000
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		5 061 532 000	4 671 140 000

FrendeForsikring

2021

Styrets årsberetning for Frende Skadeforsikring AS

Skadeforsikring i Frende Forsikring

Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Frende Holding AS er eid av 14 frittstående sparebanker, i tillegg til Varig Hadeland Forsikring, Varig Orkla Forsikring og Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal.

Forsikringsvirksomhetene drives fra konsernets hovedkontor i finanshuset Jonsvoll i Bergen. Produktene distribueres gjennom bankenes omfattende kontornettverk i sine respektive geografiske nedslagsfelt, salg i eget kundesenter og digitalt gjennom eierne, de 10 bankene i Lokalbanc og frende.no.

Frende Skadeforsikring er et heleid datterselskap av Frende Holding AS, og daglig leder er Tor Olav Langeland.

Hovedtrekk 2021

Lønnsom vekst og solid forsikringsteknisk resultat

- Bestandspremie 31.12.2021 er MNOK 2 230 (2 119), og det utgjør en vekst på 5 %
- Resultat før skatt for året MNOK 580 (390), og totalresultat etter skatt er MNOK 454 (307)
- Egenkapitalavkastning (ROE) etter skatt var 28,4 % (20,3 %)
- Skadeprosent for egenregning var 65,9 % (70,3 %)
- Combined ratio var 83,5 % (88,0 %)
- Kostnadsprosent var 17,6 % (17,7 %)
- Finansavkastning var MNOK 229 (140), tilsvarende 6,0 % (4,1 %)

 FrendeForsikring

Frende Skadeforsikring AS

Virksomheten i 2021 – styrets beretning

Frende Skadeforsikring (Frende) selger skadeforsikringer til privatmarkedet, i tillegg til næringslivsprodukter primært rettet mot små- og mellomstore bedrifter. Gjennom 2021 er det forsikringstekniske resultatet kraftig forbedret, og skadeselskapet leverer det beste årsresultatet noensinne. For Frende står kundeopplevelsen og lønnsom vekst gjennom både digitale og fysiske kanaler sentralt.

Ved utgangen av året hadde skadeselskapet 146 458 privatkunder og 15 600 bedriftskunder, og et samlet premievolum på 2 302 millioner kroner. Det tilsvarer en markedsandel i privat landbasert skadeforsikring på 4,3 prosent, og 1,6 prosent i bedriftsmarkedet med bestandsvekst i begge marked.

Den totale bestandsveksten i selskapet er på 112 millioner kroner.

Nye distributører og solide eiere

Frende er bygget med solide sparebanker som eiere. Gjennom 2021 er tre tidligere brannkasser fra Varig kommet inn som nye eiere og distributører, og i oktober 2021 begynte ti sparebanker fra Lokalbanc som distributører for Frende.

For å stå støtt i et marked med et krevende konkurransebilde er konsernet de siste årene spisset mot kjernevirksomheten, distribusjon gjennom bank. Gjennom året er antall eiere og distributører i frendefamilien økt fra 15 til 27. Tilveksten kommer i områder der dagens eierbanker ikke er representert, og gir nye muligheter for å være tett på kundene. Kraften i bankkanalen styrkes med effektivisering av rådgivernes arbeidsverktøy og tydeligere støtte i hverdagen. Løsningene utvikles videre, slik at Frende produkter blir en enda mer naturlig del av bankenes digitale salgsprosesser. Dette er grep som er med på å frigjøre tid til salgsarbeid.

Kombinasjonen gir et svært godt grunnlag for videre vekst lokalt og tett på kundene.

Parallelt har en grundig prosess gitt et nytt verdiforslag som berører alle ledd i virksomheten. Verdiforslaget understøtter bankstrategien, og er en strategisk erklæring som forteller hva merkevaren står for, hvem den er for, hva kunden kan forvente av Frende, og støtter opp under vekstambisjonene.

Tidens forsikringstekniske resultat tross pandemi

Der koronautbruddet utløste tidens skadeinngang på reise, nærmet 2021 seg et normalår på skadesiden. Med lite reisevirksomhet var skadehyppigheten lav på reiseforsikring store deler av året, men tilbake på normalnivå i november og desember.

En kald vinter ga økte brann- og vannskader både på næringsbygg og landbruk, og økning innen private forsikringer der bygninger og boliger fikk store mengder frostskafer i februar. Erstatningene for landbasert norsk skadeforsikring økte fra 43,7 milliarder kroner i 2020 til 45,7 milliarder kroner i 2021.

I Frende var skadefrekvens for bil i andre halvår på nivå med før korona. Fritidsbåt hadde en rekordhøy skadefrekvens i juli og august. Dette er en naturlig konsekvens av at mange har kjøpt seg båt for å feriere i Norge når mulighetene for utenlandsreiser har vært begrenset.

Forsikringsteknisk resultat i skadeselskapet ender på 351 millioner kroner, med en kostnadsprosent på 17,6 prosent og en skadeprocent som ender på 65,9 prosent, mot 70,3 året før. Det gir en combined ratio i skadeselskapet på 83,5 prosent for året, mot 88 prosent i 2020.

Resultat for skadeselskapet for 2021 før skatt, ender på 580,1 millioner kroner.

Jobber systematisk med bærekraft

Konsernet har hatt bærekraft høyt på agendaen i 2021. Som forsikringsselskap går samfunnsoppdraget ut på å sikre liv, helse og verdier. Dette på en mest mulig ansvarlig og bærekraftig måte. Derfor har Frende begynt med egen virksomhet og ansatte, egne kunder og distributører, og synliggjort arbeidet som gjøres.

Frende har vært klimanøytrale siden 2019, og skal halvere egne klimautslipp innen 2025. Konsernet er Klimapartnere og sertifisert Miljøfyrtårn. Sertifiseringsprosessen er omfattende, og handler blant annet om miljøledelse og sette ord til konkret handling. Ansvarlighet og bærekraft står sentralt i kapitalforvaltningsstrategien og er integrert i alle investeringsbeslutninger.

Som forsikringsselskap er det viktig for Frende å jobbe systematisk med skadeforebygging for å unngå skader. Det mest bærekraftige er om en skade ikke skjer. Er uhellet ute jobbes det for å redusere omfanget.

Som skadeforsikringsselskap treffes Frende av ulike former for klimarisiko, ikke minst knyttet til erstatninger for skader forårsaket av værrelaterte hendelser. Klimaendringer innebærer at selskapet i økende grad utsettes for andre typer risiko enn tidligere. Frende skal dele innsikt om konsekvenser av klimaendringer til offentlige myndigheter, og bidra til at samfunnet er bedre rustet til å møte fremtiden.

Selskapet bidrar med råd om forebygging og tiltak til kundene og andre interessenter basert på kunnskapen Frende har om klimarisiko og hvor værrelaterte skader oppstår.

Konsernet har et overordnet mål om at oppgjørsprosessene skal være bærekraftige. Det kan innebære grep som å tilby renoverte mobiltelefoner som erstatning for skadde mobiltelefoner, likeverdige deler ved reparasjon av biler og tørking fremfor rivning av skadde hus. Konsernet stiller krav til hvordan

leverandørene håndterer avfall på skadestedene, og sørger for ansvarlig og bærekraftig håndtering når skader på båter eller biler oppstår. Frende samarbeider med kunder, samarbeidspartnere og leverandører om å bidra til den grønne omstillingen. Frende skal tilby bærekraftige produkter, oppgjørsprosesser og løsninger som oppfyller kunden, samfunnet og distributørenes krav og forventninger.

Omsorg når uhellet er ute

Før jul sender oppgjør i Frende blomsterhilsen til kunder som har hatt skade og ikke kan bo i huset sitt i jula. Dette er ett av mange grep hvor oppgjørsavdelingen viser at Frende bryr seg litt ekstra, og er med på å gjøre forsikring lettere og mer menneskelig for kundene når uhellet er ute.

Frende er der for kunden når noe skjer. Det er når bilen streiker, drømmeferien går i vasken eller vannet fosser inn i kjelleren at kundene virkelig ser verdien av forsikringen sin. Da gjør Frende alt for å sikre en trygg, korrekt og personlig behandling av skadesaken. Gjennom flere år viser bransjemålingen til EPSI Rating at Frende er blant de aller beste i landet på skadeoppgjør. Kvalitetskontrollene viser at det er lite feilbetaling og få avvik i samtlige avdelinger.

Effektivisering og digitalisering

Det jobbes kontinuerlig med effektivisering i alle ledd, og i tillegg til nye digitale verktøy er rutiner for regress, mislighold, utredning og svik trimmet. Maskinlæring er også tatt i bruk for å bekjempe forsikringssvindler, dels i samarbeid med to andre forsikringsselskap og NCE Finance Innovation. Frende har gode svikdetekteringsverktøy i oppgjør.

Frende var først ute med roboter i forsikringsbransjen, og har et sterkt robotmiljø. Prosesser der mennesker ikke kan bidra med verdiskaping i vesentlig grad blir kontinuerlig robotisert. Teknologien frigjør medarbeidere til å gjøre andre og mer spennende oppgaver, og gir dem mer tid til kundekontakt, noe som gir økt medarbeider- og kundetilfredshet.

Alle vanlige endringer på private forsikringer kan nå gjøres selvbetjent på Min side. Det er også lagt til

rette for vesentlig automatisering innen oppgjør. I mars ble den første saken registrert basert på informasjon kunden la inn på Min side, uten at mennesker eller robot fra Frende var involvert.

Produkttilpasninger i privatmarkedet

I rekken av forbedringer og produkttilpasninger har Frende ferdigstilt det etterspurte konseptproduktet, Frende ung.

På innbo får kunder nå ubegrenset forsikringssum. Gjennom samarbeidet med FirstVet får kundene nettbasert veterinærkonsultasjon, og robotprosesser er innført for saksbehandlingen av disse.

Fra april 2021 fikk kunder med barneforsikring i Frende tilgang til tjenesten online lege via Eyr. Det er nå gratis å få snakket med en lege, få skrevet ut resepter, få henvisning og andre tjenester. Denne er allerede inkludert i reiseforsikringen.

Økt veksttakt i bedriftsmarkedet

Frende er en relativt liten aktør, og en utfordrer som leverandør av forsikring til næringslivet. Små og mellomstore bedrifter har en sentral rolle i Frenedes vekststrategi. Nøkkelen til salgsveksten i 2021 ligger i de gode relasjonene mellom bankene og kunden, og samspillet mellom Frende og distributørene.

Også mot bedriftsmarkedet jobber Frende kontinuerlig med effektivisering, noe som har medført mer kundetid for selgerne og gjort det mulig å øke aktiviteten på kundesenteret. I tillegg er risikovur-

dering styrket, noe som har tilført kapasitet og kompetanse.

I et marked der 56 prosent av bedriftene har vært angrepet eller forsøkt svindlet med ondskinnlig e-post, ifølge NORSIS, og risikoen for datakriminalitet øker, er cyberforsikring et av Frenedes bedriftsprodukter som får økt oppmerksomhet hos små- og mellomstore bedrifter, og i media. Cyberangrep og hacking av sensitive kundedata kan bli dyrt og føre til både driftsbrudd, tap av omdømme og fall i inntekt.

Tilfredse medarbeidere og kunder

Også i 2021 har medarbeiderne hatt en arbeidssituasjon utenom det vanlige, med lange perioder på hjemmekontor og stadig veksling mellom arbeidsplassen i finanshuset Jonsvoll og ute hos bankene, og hjemmefra. Tilpasningsdyktige ansatte med hjerte for kunden har daglig levert gode kundeopplevelser, og utviklet stadig bedre løsninger for kundene. Medarbeiderundersøkelsen 2021 viser at både svarprosent og resultatene er godt over landsgjennomsnittet. Frenedene trives i gode fagmiljø og med frihet under ansvar. Samtidig er det kartlagt enkeltområder som kan videreutvikles.

I bransjemålingen til EPSI Rating var Frende igjen på pallen både innen kundetilfredshet og skadeoppgjør. Ifølge EPSI fremstår Frende som enkle å forholde seg til, gir god verdi for pengene og presterer best når uhellet først er ute. Frende skårer spesielt godt på spørsmålet om saksbehandlingstid.

Årsregnskapet

Premieinntekter

Selskapet hadde i 2021 brutto forfalt premie på MNOK 2 208, en økning på 5 % fra 2020.

Opptjent premie for egen regning var MNOK 2 121.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader for egen regning var MNOK 1 397. Dette gir en skadeprosent for egen regning på 65,9 % mot 70,3 % i 2020. Brutto skadeprosent er i 2021 65,7 % mot 70,0 % foregående år.

Skadefrekvens på bil og reise er normalisert de siste månedene i 2021, men akkumulert lavere enn foregående to år. Storskadeutvikling i 2021 er på normalnivå, etter et svært lavt nivå i 2020. Avviklingsresultat i 2021 er positivt med MNOK 154 (129)

Driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader var MNOK 373. Kostnadsprosenten er 17,6 % i 2021 mot 17,7 % i 2020. Kostnadsnivået er stabilt, og det er fortsatt fokus på effektivisering og automatisering av driften, samt digitalisering av kundeprosessene.

Finansinntekter

Frende sin kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko. Plasseringsmidlene ved utgangen av 2021 er fordelt på 51,1 % i renteportefølje, 19,4 % i obligasjoner holdt til forfall, 11,6 % i aksjefond og 17,7 % i eiendom. Kapitalforvaltningen anses med dette å ha en profil som er tilnærmet bransjepraksis.

Netto inntekter fra investeringer var MNOK 229 som tilsvarer en avkastning på 6,0 %. Herav var gjennomsnittlig avkastning på aksjer med 18,5 %, mens renter ga en positiv avkastning på 1,8 % og eiendom 17,0 %.

Kontantstrøm

Selskapets kontantstrøm fra driften er på MNOK 569. Overskuddslikviditet plasseres løpende til andre finansielle eiendeler.

Netto likviditetsendring i 2021 er negativ med MNOK 38.

Resultat

Resultat før skattekostnad ble i 2021 MNOK 580 mot MNOK 390 i 2020, mens resultat etter skattekostnad inkludert andre resultatkomponenter viste et overskudd på MNOK 454 (307).

Balanse

Forvaltningskapitalen i Frende var ved årsskiftet MNOK 5 062 mot MNOK 4 671 i 2020, en økning på 8,4 %. Selskapets eiendeler består vesentlig av finansielle investeringer med totalt MNOK 4 145 - tilsvarende 82 % av balansen og 10 % økning fra foregående år.

Selskapets egenkapital utgjorde før avsatt utbytte og konsernbidrag pr. 31.12.21 MNOK 1 824 mot MNOK 1 370 i balanse pr. 31.12.20, og dette utgjorde 36 % av forvaltningskapitalen.

Selskapets forpliktelser består vesentlig av forsikringstekniske avsetninger. Selskapet har ingen gjeld, lån eller lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet.

Risikoforhold

Som forsikrings-selskap er Frende eksponert for en rekke risikoer. På kort sikt er de største risikoene at de økonomiske tapene selskapet dekker for kundene blir større enn ventet og risikoen for tap som en følge av uventede svingninger i finansmarkedene.

Disse risikoene er styrt gjennom en disiplinert forsikringsstrategi og en moderat investeringsfilosofi.

Frende er også eksponert for en forretningsmessig risiko der hyppige endringer i markedet, regulatoriske endringer og økt konkurranse gjør det viktig at vi er i stand til å respondere på endringer i omgivelsene. Frende har klart seg godt i konkurransen og satser videre på gode digitale løsninger for å tilfredsstille kundenes økte forventninger. Selskapet har prosesser (ORSA-prosessen) for å vurdere alle risikoer knyttet til virksomheten, bestemme kapitalbehovet og evnen til å etterleve kapitalkravene. Resultatet av ORSA-prosessen oppsummeres i en egen ORSA-rapport.

Solvensmarginen i Frende Skadeforsikring før foreslått utbytte er 191 % (162 %).

Styreansvar

Det bekreftes at konsernet har styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker ansvar for formuestap for krav fremsatt mot sikrede i forsikringsperioden som følge av en ansvarsbetingende handling eller unnlatelse hos sikrede i egenskap av daglig leder, styremedlem, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i konsernet. Forsikringen dekker ikke skade på personer eller eiendeler. Forsikringsavtalens hovedforfall er 1. januar og løper i 12 måneder.

Styrets vurdering

Årsregnskapet

Resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om virksomheten i Frende Skadeforsikring AS i 2021 og om selskapets stilling ved årsskiftet. I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at dette derfor er lagt til grunn ved avleggelse av årsregnskapet.

Det er ikke inntruffet hendelser etter regnskapsårets avslutning som er vesentlig for vurdering av selskapets resultater eller stilling.

Personalforhold og arbeidsmiljø

Selskapet har etter styrets vurdering, gjennom den organisasjonen som er etablert, de beste forutsetninger for å lykkes i å realisere selskapets forretningsmessige mål.

Frende Skadeforsikring hadde 251 ansatte ved utgangen av 2021 mot 227 ved utgangen av 2020. Arbeidsmiljøet anses som godt. I konsernet er det i 2021 registrert et sykefravær på 5,3 %, mot 4,0 % i 2020. Herav utgjør 3,3 % langtidfravær. Sykefraværet er fordelt med 2,9 % på menn og 8,0 % for kvinner.

Det er ikke registrert skader eller ulykker i Frende. Konsernets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for aktiviteten konsernet driver.

Mangfold, likestilling og inkludering

Frende har som mål å legge til rette for et inkluderende arbeidsmiljø, og rekruttere, utvikle og styrke mangfoldet. Frendekonsernet har felles rekrutterings og personalpolicy i alle selskaper. Det vises til årsberetning for Frende Holding AS for redegjørelse.

Styret og ledelse

Styret består av styreleder, en representant fra aksjonærene, et eksternt styremedlem og en representant valgt av og blant de ansatte. Selskapets ledergruppe består av syv medlemmer.

Framtidsutsikter

Styret mener at selskapet har et godt fundament for lønnsom vekst. Distribusjonen til eierbankenes kunder har vært vellykket, med et fortsatt potensiale for ytterligere vekst.

I 2021 fikk Frende 13 nye distributører med tilvekst av ti banker fra Lokalbank-samarbeidet og tre tidligere brannkasser fra Varig. De nye distributørene medfører et betydelig vekstpotensial vi forventer vil overgå avgangen fra avviklede kanaler og Helgeland Sparebank som har gått ut av frendefamilien.

Strategiske tiltak for å styrke lønnsomheten har gitt gode resultater og forsikringslønnsomheten er nå på et tilfredsstillende nivå.

Den største usikkerheten knytter seg til forhold i internasjonal økonomi som en følge av Russlands invasjon av Ukraina som har ført til en kraftig reaksjon i de globale finansmarkedene. Frende har svært liten direkte eksponering til Ukraina eller Russland, men finansavkastningen vil bli påvirket av utviklingen i finansmarkedene.

Det er styrets vurdering av strategiske tiltak som er implementert i 2020 og 2021 har gitt gode resultater og vil bedre leveransekräften ytterligere fremover.

Takk til samarbeidspartnere, tillitsvalgte og medarbeidere

Styret vil takke selskapets medarbeidere, samarbeidspartnere og tillitsvalgte, og eier- og distribusjonsbankene spesielt, for godt samarbeid.

Innsatsviljen har gitt inspirasjon som selskapet håper kan videreføres inn i kommende år.

Disponering av årets resultat

Styret i Frende foreslår at årets overskudd på MNOK 453,7 disponeres slik:

Avgitt utbytte	MNOK 378,5
Avgitt konsernbidrag	MNOK 13,2
Overføring til annen egenkapital	MNOK 58,1

Selskapet hadde ved årsskiftet MNOK 615,3 i fri egenkapital.

Vegar Styve
styreleder

Geir Bergskaug
nestleder

Eva Klepsland Drageset

Bjørn Erik Gjerde
ansattvalgt

Tor Olav Langeland
daglig leder

Bergen, 24. mars 2022

Årsberetningen er signert elektronisk

Årsberetning 2021

Resultatregnskap

Beløp i tusen

	Note	2021	2020
Teknisk regnskap for skadeforsikring			
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier		2 148 145	2 100 432
-Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-27 165	-23 815
Sum premieinntekter for egen regning	1,3,9	<u>2 120 979</u>	<u>2 076 618</u>
Erstatningskostnader i skadeforsikring			
Brutto erstatningskostnader		1 412 030	1 470 741
-Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		-14 915	-11 259
Sum erstatningskostnader for egen regning	1,3,9	<u>1 397 115</u>	<u>1 459 482</u>
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader		172 918	187 837
Forsikringsrelaterte adm. kostnader		200 360	179 647
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	3,5,10,11	<u>373 277</u>	<u>367 484</u>
Resultat av teknisk regnskap i skadeforsikring		<u>350 587</u>	<u>249 652</u>
Ikke teknisk regnskap for skadeforsikring			
Netto inntekter fra investeringer			
Realisert/ urealisert gevinst / tap aksjefond		78 510	58 179
Realisert/ urealisert gevinst / tap renteplasseringer		51 801	66 260
Realisert/ urealisert eiendomsfond		97 950	19 148
Renteinntekter bankplasseringer		920	-3 435
Sum netto inntekter fra investeringer	7,9	<u>229 181</u>	<u>140 152</u>
Andre inntekter		284	222
Andre kostnader			
Resultat av ikke-teknisk regnskap		<u>229 465</u>	<u>140 374</u>
Resultat før skattekostnad		<u>580 052</u>	<u>390 026</u>
Skattekostnad	13	126 589	82 860
Resultat før andre resultatkomponenter		453 462	307 166
Andre resultatkomponenter			
Aktuarielle gevinster og tap på pensjonsytelser		293,126	-51
Skatt på andre resultatkomponenter		-73,282	13
TOTALRESULTAT		<u>453 682</u>	<u>307 128</u>

Balanse

Beløp i tusen

EIENDELER	Note	31/12/21	31/12/20
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	12	27 857	22 406
Sum immaterielle eiendeler		<u>27 857</u>	<u>22 406</u>
Investeringer			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	7,9	802 394	662 640
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjefondsandeler	7,9	479 251	467 065
Obligasjoner/ rentefond	7,9	2 117 852	2 171 602
Eiendomsfond	7,9	734 021	468 954
Plasseringskonto	7,9	11 000	8 509
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi		<u>3 342 123</u>	<u>3 116 130</u>
Sum investeringer		4 144 518	3 778 770
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring			
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie		16 885	15 065
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning		19 275	10 784
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring		<u>36 160</u>	<u>25 849</u>
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring	8	809 305	751 147
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring		98	8 624
Konsemfordringer		5 264	36
Sum fordringer		<u>814 667</u>	<u>759 807</u>
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	2 484	2 038
Eiendom	12	7 061	7 500
Kasse, bank	6	15 232	56 129
Sum andre eiendeler		<u>24 777</u>	<u>65 667</u>
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Forskuddsbetalte kostnader		13 552	18 643
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		<u>13 552</u>	<u>18 643</u>
SUM EIENDELER		<u>5 061 531</u>	<u>4 671 142</u>

Balanse

Beløp i tusen

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	31/12/21	31/12/20
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital			
Aksjekapital (5.000.000 aksjer pål. kr. 120 (100))	16	600 000	600 000
Overkurs		100 000	100 000
Innbetalt ikke registrert kapitalforhøyelse		-	-
Sum innskutt egenkapital		<u>700 000</u>	<u>700 000</u>
Opptjent egenkapital			
Fond			
Avsetning til naturskadekapital	2	18 223	-
Avsetning til garantiorrdningen		94 500	90 600
Annen opptjent egenkapital		615 294	579 330
Sum opptjent egenkapital		<u>728 017</u>	<u>669 930</u>
Sum egenkapital		<u>1 428 017</u>	<u>1 369 930</u>
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4	1 025 092	964 747
Brutto erstatningsavsetning	4	1 728 550	1 619 616
Sum brutto forsikringsforpliktelser		<u>2 753 642</u>	<u>2 584 363</u>
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	11	16 882	16 835
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser med periodeskatt	13	113 299	82 290
Forpliktelser med utsatt skatt	13	53 406	41 980
Sum avsetninger for forpliktelser		<u>183 587</u>	<u>141 106</u>
Forpliktelser			
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		19 476	3 388
Avsatt utbytte	14	382 379	307 000
Skyldig konsemdbidrøg	14	52 621	35 000
Andre forpliktelser	14	187 544	186 280
Sum forpliktelser		<u>642 020</u>	<u>531 668</u>
Pålepte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre pålepte kostnader	15	54 266	44 074
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		<u>5 061 531</u>	<u>4 671 142</u>
* Årsregnskap signeres elektronisk.			

Bergen 24. mars 2022

Vegar Styve
Styreleder

Geir Bergskaug
Nestleder

Eva Klepsland Drageset

Biørn-Erik Gierde

Tor Olav Lanceland

Endring i egenkapital

Beløp i tusen

	Aksjekapital	Overkursfond	Innskutt egenkapital	Avsetning til garantiordningen	Naturskadefond	Opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.2020	600 000	100 000		84 200	4 167	581 435	1 369 802
Kapitalforhøyelse							-
Endring garantiordningen				6 400		-6 400	-
Endring naturskadefondet					-4 167	4 167	-
Årets resultat						307 166	307 166
Andre resultatkomponenter						-38	-38
Avsatt utbytte						-307 000	-307 000
Egenkapital pr 31.12.20	600 000	100 000	-	90 600	-	579 330,000	1 369 930
Egenkapital pr 01.01.2021	600 000	100 000	-	90 600	-	579 330	1 369 930
Endring garantiordningen				3 900		-3 900	-
Endring naturskadefondet					18 222,745	-18 223	-
Avgitt konsemsbidrag						-13 216	-13 216
Årets resultat						453 462	453 462
Andre resultatkomponenter						220	220
Avsatt utbytte						-382 379	-382 379
Egenkapital pr. 31.12.21	600 000	100 000	-	94 500	18 223	615 294	1 428 017

Kontantstrømoppstilling

Beløp i tusen

	31/12/21	31/12/20
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalt til premier brutto	2 150 331	2 111 913
Netto kontantstrøm reassuransé	2 083	-29 579
Renteinntekter bank	920	-3 435
Realisert gevinst/ renter fondsandeler	151 444	72 913
Andre inntekter	568	222
Utbetalte erstatninger	1 303 097	1 500 189
Betalt skatt	79 823	41 076
Forsikringsrelaterte driftskostnader	352 967	327 032
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	569 459	283 736
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Nettoinvestert i finansielle eiendeler	286 441	252 431
Netto investert eiendommer	-	-
Netto investert i driftsmidler	1 893	1 354
Netto investert i immaterielle eiendeler/ IT systemer	12 532	10 914
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-300 866	-264 698
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalt konsemdrag/Utbytte	307 000	20 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-307 000	-20 000
Netto likviditetsendring	-38 406	-962
Likviditetsbeholdning 01.01.	64 638	65 600
Likviditetsbeholdning 31.12.	26 232	64 638
	26 232	64 638

Kontantstrømanalyse viser endring i inntående på bank drift og plasseringskonti i 2021. Fondsplasseringer er definert som investering i finansielle eiendeler.

Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Frende Skadeforsikring AS er avlagt i samsvar med Lov om årsregnskap, Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak, samt gjeldende regnskapsstandarder.

Det er utarbeidet sammenligningstall i notene i den grad sammenlignbare tall er tilgjengelig og det anses hensiktsmessig.

Endring i regnskapsprinsipper / omarbeiding sammenlikningstall

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarder i 2021 som har vesentlig betydning for regnskapet.

Innregning av inntekter og kostnader

Grunnleggende regnskapsprinsipper legges til grunn slik at inntekter resultatføres når de er opptjent, og utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Beste estimat legges til grunn ved usikkerhet, basert på tilgjengelig informasjon ved balansetidspunktet.

Premieinntekter

Opptjent bruttopremie beregnes som forfalt bruttopremie korrigert for endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie. Forfalt brutto premie omfatter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier omfatter reassurandørenes andel av forfalt brutto premie korrigert for endring gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader omfatter alle erstatningsbeløp som er betalt til forsikringstaker i regnskapsperioden, i tillegg til endring i avsetning for meldte ikke oppgjorte skader (RBNS) og inntrufne med ikke meldte skader (IBNR).

Brutto betalte erstatninger omfatter betalte erstatninger til forsikringstaker inkl. direkte og indirekte

skadebehandlingskostnader, med fradrag for motatte regressinnbetalinger.

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Alle finansielle instrumenter som ikke inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet, innregnes første gang til virkelig verdi med tillegg av de transaksjonsutgiftene som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen. Finansielle instrumenter i kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet innregnes uten hensyn til transaksjonskostnader.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all, eller tilnærmet all, risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Frende Skadeforsikring AS har finansielle eiendeler, og disse klassifiseres etter følgende kategorier etter IAS 39:

- Til virkelig verdi over resultatet
- Utlån og fordringer

Til virkelig verdi over resultatet

Et finansielt instrument klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom det ved førstegangsinnregning er øremerket til dette, eller holdes for omsetning. Selskapet har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon

basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til ledelsen og styret.

Instrumentene måles til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Investeringer som holdes til forfall

I denne kategorien inngår finansielle eiendeler med fast forfall, som selskapet har en positiv intensjon om å holde til forfall, og som ved førstegangs innregning ikke identifiseres som virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Investeringer holdt til forfall er klassifisert som ut finansielle eiendeler, og måles til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen. For en eiendel som skal avhendes, eller en forpliktelse som innehas, settes virkelig verdi til salgskurs.

Finansielle instrumenter innregnet til virkelig verdi i Frende Skadeforsikring AS er i det alt vesentlige instrumenter som er notert i et aktivt marked.

Amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer i kategoriene utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentes metode. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi, foretas det på balansedagen en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdifall

av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler. Ved vurderingen av om det foreligger verdifall legges det vekt på hvorvidt utsteder har vesentlige finansielle vanskeligheter, om det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold, om det er sannsynlig at utsteder går konkurs, om det ikke lenger finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter eller om det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler.

Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med henholdsvis opprinnelig effektiv rente (for eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (for eiendeler med flytende rente).

Tap for verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

IT systemer og programvare

Kjøpt programvare er balanseført til anskaffelseskost inkludert direkte eksterne kostnader for å sette programvaren klar til bruk. Kjøpt programvare tilpasset virksomheten er klassifisert som immateriell eiendel. Balanseført IT system avskrives fra ferdigstillelsesdato lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av eiendelen faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Vurdering av systemene er gjort mot endringer i økonomiske, teknologiske, og interne rammebetingelser som tilsier at verdi ikke lenger er til stede.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er klassifisert som andre eiendeler i balansen. Driftsmidlene er vurdert til anskaffelseskost og avskrives lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av et driftsmiddel faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Det er i 2021 ikke foretatt nedskrivning av IT systemer.

Eierbenyttet eiendom

Selskapet har to fritidseiendommer på Geilo som brukes som firmahytter. Eiendommene innregnes og måles i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16. Eiendommene er balanseført til anskaffelseskost og avskrives over forventet levetid.

Forsikringsmessige avsetninger

Avsetning for ikke opptjent premie er periodisering av forfalt premie. Avsetningen er relatert til avsetning for ikke opptjent andel av brutto forfalt premie på forsikringskontrakter der forsikringsperioden er påbegynt ved regnskapsårets slutt.

Erstatningsavsetning er avsetning relatert til skadetilfeller som er inntruffet før balansedagen, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR). Erstatningsavsetning inkluderer fremtidige direkte og indirekte skadebehandlingskosten.

Det foretas individuell skadereservering for alle meldte skader, og avsetningen omfatter forventet utbetaling til forsikringstaker inkl. skadebehandlingskosten.

Avsetning for inntrufne, ikke meldte skader (IBNR) beregnes ved hjelp av aktuarielle metoder. Generelt baseres beregningene på selskapets skadehistorikk, men grunnet lavt skadetall og kort historikk er det for enkelte av selskapets produkter også benyttet en premiefaktor knyttet til opptjent premie.

Forsikringstekniske avsetninger beregnes av sjefsaktuar.

Det benyttes ikke diskontering for erstatningsavsetningene i regnskapet.

Annen opptjent egenkapital

Naturskadefond kan kun benyttes til erstatninger etter naturskader. Til fondet avsettes differansen mellom årets opptjente naturskadepremie og påløpte erstatninger som dekkes av denne ordningen.

Avsetning til garantiordningen er avsetning for å dekke ansvar mot sikringsordningen som skal bidra til å sikre utbetaling av krav som følger av avtale om

direkte skadeforsikring. Det maksimale ansvaret utgjør 1,5 % av summen av selskapets opptjente bruttopremie for skadeforsikringsavtaler som omfattes av garantiordningen.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring.

Pensjoner

Selskapet har innskuddspensjon for alle ansatte. Premie kostnadsføres løpende, og selskapet har ingen forpliktelse utover kostnadsført beløp knyttet til innskuddspensjon.

I tillegg har selskapet pensjonsforpliktelse overfor enkelte arbeidstakere via en usikret driftsordning. Pensjonsforpliktelse knyttet til disse ordningene er beregnet i samsvar med IAS19R, ved at nåverdi av beregnede forpliktelser er beregnet med utgangspunkt i tid i ordningen, forventet lønnsvekst og årlig regulering av pensjonsutbetalingene. Diskonteringsrente ved beregning av nåverdien er i samsvar med oppdaterte økonomiske forutsetninger.

Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik) bokføres over resultatet under andre resultatkomponenter. Periodens netto pensjonskostnad består av årets påløpte pensjonsrettigheter, rentekostnader på pensjonsforpliktelsene samt justering for eventuelle planendringer.

Skatt

Resultatført skattekostnad består av betalbar skatt og årets endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med 25 % av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, og bruk av gjeldende regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser.

Estimatene baseres på historiske data, vurdering av egen portefølje, forventninger til fremtiden og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på underliggende forhold. Estimater og tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i estimater innregnes i den perioden estimatene endres. Det vil naturlig være usikkerhet knyttet til slike estimater og endring i forutsetninger vil medføre endring i estimater påfølgende regnskapsår.

Forsikringstekniske avsetninger

Det er knyttet størst usikkerhet til avsetning for skader inntruffet, men ikke rapportert (IBNR). Avsetningen er basert på statistisk modell utarbeidet på grunnlag av erfaringstall og porteføljens utvikling. Det vil være risiko til fastsettelse av estimater beregnet på grunnlag av disse modellene.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Ved indikasjon på verdifall foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for driftsmidler og immaterielle eiendeler er til stede.

Noter til årsregnskapet

Note 1 (beløp i tusen)

Premieinntekter mv.	31/12/21	31/12/20
Forfalt bruttopremie	2 208 489	2 101 935
- Avgitt gjenforsikringspremie	-28 955	-25 544
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-60 345	-1 502
- Endring i gjenforsikringsandel av ikke opptjent brutto premie	1 789	1 730
<i>Sum premieinntekter for egen regning</i>	<u>2 120 979</u>	<u>2 076 618</u>
Erstatninger		
Brutto betalte erstatninger	1 303 097	1 500 189
-Gjenforsikringsandel av betalte erstatninger	-6 424	-12 452
Brutto endringer i erstatningsavsetninger	108 934	-29 448
- Endring i gjenforsikringsandel av brutto erstatninger	-8 492	1 192
<i>Sum erstatningskostnader for egen regning</i>	<u>1 397 115</u>	<u>1 459 482</u>

Note 2 (beløp i tusen)

Avsetning til naturskadefond	31/12/21	31/12/20
Inngående balanse	-	-
<i>Årets endring</i>		
Mottatt naturskadepremie	42 754	
Opptjent naturskadepremie	42 022	
Inntrufne erstatninger	16 272	
Andel kostnader i poolen inkl reassurans	6 785	
Naturskade utover fond mot EK	-18 965	-
Avsetning til naturskadefondet UB	<u>-18 223</u>	<u>-</u>

Note 3 (beløp i tusen)

Premieinntekter og erstatningskostnader

	Forsikring mot inntekts-tap	Yrskeskade- forsikring	Motorvogn- forsikring - trafikk	Motorvogn- forsikring - øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Sum
Forfalt premie									
Brutto	40 962	56 936	332 730	630 248	905 814	34 988	167 178	39 633	2 208 489
Gjenforsikringsandel*	-489	-680	-4 208	-8 576	-11 706	-443	-1 995	-859	-28 955
For egen regning	40 473	56 256	328 522	621 672	894 108	34 546	165 183	38 774	2 179 534
Opptjent premie									
Brutto	40 168	55 293	327 265	607 495	883 720	33 174	163 805	37 225	2 148 145
Gjenforsikringsandel	-464	-638	-4 002	-7 993	-11 076	-406	-1 890	-697	-27 165
For egen regning	39 704	54 655	323 263	599 502	872 644	32 768	161 914	36 528	2 120 979
Inntrufne erstatninger									
Brutto erstatningskostnader	9 512	60 523	193 290	432 626	604 054	31 470	52 401	28 154	1 412 030
Gjenforsikringsandel	-8 053	-8 053	439	-323	88	-	-7 048	-	-14 915
For egen regning	9 512	52 470	193 729	432 302	604 122	31 470	45 356	28 154	1 397 115
Erstatningskostnader i året	36 632	50 958	227 248	453 208	653 539	45 820	69 191	29 425	1 566 020
Brutto avviklingsresultat	-27 120	9 565	-33 958	-20 582	-49 484	-14 350	-16 789	-1 271	-153 990

* Selskapet har kun ikke proposjonell gjenforsikring

Note 4 (beløp i tusen)

Forsikringstekniske avsetninger

	Forsikring mot inntekts-tap	Yrskeskade- forsikring	Motorvogn- forsikring - trafikk	Motorvogn- forsikring - øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars- forsikring	Assistanse- forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Naturskade- poolen	Sum avsetninger 2021
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	17 441	24 126	155 431	294 157	403 276	14 904	77 395	18 427	19 934	1 025 092
Brutto erstatningsavsetning	69 610	275 279	489 418	136 827	516 508	64 546	59 528	6 607	70 226	1 728 550
Sum brutto										
Forsikringsforpliktelse	107 051	299 405	644 849	430 985	919 783	99 450	136 924	25 035	90 160	2 753 642

Årsberetning 2021

Note 5 (beløp i tusen)

	Note	31/12/21	31/12/20
Spesifikasjon kostnader			
Salgskostnader			
Provisjoner		165 058	180 382
Reklame og merkekostnader		7 860	7 455
		<u>172 918</u>	<u>187 837</u>
Forsikringsrelaterte adm. Kostnader			
Lønn og sosiale kostnader	10,11	143 159	118 083
Lokalkostnader		11 937	11 286
IT kostnader		52 294	56 294
Honorarer og leide tjenester		9 193	7 046
Diverse kontorkostnader		18 341	17 322
Kostnadsreducerende inntekter		-43 531	-45 062
		<u>191 392</u>	<u>164 967</u>
Avskrivninger			
Avskrivning maskiner og inventar	12	-	-
Avskrivning IT utstyr	12	1 447	1 238
Avskrivning/ nedskrivning IT systemer	12	7 082	13 003
Avskrivning bygning/fritidseiendom	12	439	439
		<u>8 968</u>	<u>14 680</u>
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		<u>373 277</u>	<u>367 484</u>
Antall ansatte ved årsskiftet		251	227
Antall årsverk ved årsskiftet		216	192
Gjennomsnitt antall årsverk		204	185
Kostnadsført godtgjørelse til revisor (inkl. mva)			
Lovpålagt revisjon		536	429
Andre tjenester utenfor revisjonen		-	-
		<u>536</u>	<u>429</u>

Note 6: Bundne midler (beløp i tusen)

Pr 31.12.21 hadde selskapet 6 921 (i tusen kr) i bankinnskudd skattetrekk.

Note 7 (beløp i tusen)

Finansielle eiendeler	31/12/21		31/12/20	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	802 394,421	801 160,854	662 640	686 394
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjefondsandeler	479 251,351	479 251,351	467 065	467 065
Obligasjoner/ rentefond	2 117 851,592	2 117 851,592	2 171 602	2 171 602
Eiendomsfond	734 020,543	734 020,543	468 954	468 954
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	10 999,944	10 999,944	8 509	8 509
<i>Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi</i>	<u>3 342 123</u>	<u>3 342 123</u>	<u>3 116 130</u>	<u>3 116 130</u>
Sum finansielle eiendeler	<u>4 144 518</u>	<u>4 143 284</u>	<u>3 778 770</u>	<u>3 802 524</u>

	31/12/21
Aksjefond	
Nordea Nordic Small Cap Fund A growth NOK	46 654
Nordea Norwegian Stars Fund I growth	11 624
Nordea 2 - Global Opp. Eq Fd NOK Hed - BI NOK	37 873
Nordea 1 - Emerging Stars Equity Fund BI-NOK	11 667
Nordea 2 - Stable Emerging Mkt Aksjer Etisk BI-NOK	11 682
Nordea Norge Verdi	11 755
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	84 062
Storebrand Global ESG Pluss	28 701
Storebrand Aksje Innland	16 558
DNB	30 635
Danske Norske Aksjer Institusjon II	19 414
Alfred Berg Aktiv C	13 912
Genesis Emerging Markets Investment Company	17 410
Alfred Berg Gambak	9 861
AKO Global Long-Only	35 208
Ardevora Global Long-only Equity	25 909
Nordea1-Global Climate and Env BI	19 589
SGA Global Equity Growth Fund Class H	29 634
Kempen Global Small Cap	16 152
Derivater	952
	<u>479 251</u>
Rentefond	
Danske Invest Euro High Yield Oblig	41 646
DNB Low Carbon Credit	166 413
DNB High Yield	65 679
DNB Global High Grade	55 675
Alfred Berg High Yield	79 046
Pareto Global Corporate Bond	46 072
	<u>454 531</u>
Eiendomsfond	
DEAS	372 845
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	162 873
Pareto Eiendomsfelleskap	112 030
Union Core Real Estate Fund	86 271
	<u>734 020</u>
Rentepapirer	
Rentepapirer til virkelig verdi	1 663 322
Rentepapirer til amortisert kost	802 394
	<u>2 465 716</u>
Bank	
Plasseringskonto	11 000
Sum finansielle eiendeler	<u>4 144 518</u>

Virkelig verdi for fondene er fondskurser per 31.12.

Note 7 fortsetter

Rentepapirer - fordeling per sektor

Sektor	31/12/21
Stat-/statsgaranterte	1,8 %
Boligkredittforetak	10,4 %
Kommune/fylke	6,3 %
Bank/Finans	39,9 %
Industri	41,7 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - fordeling per ratingskategori

Rating	31/12/21
AAA	10,1 %
AA	18,9 %
A	38,6 %
BBB	22,5 %
BB	1,2 %
B	0,8 %
CCC eller lavere	0,2 %
Ikke ratet	7,8 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - 10 største utstedere

Utsteder	31/12/21
Sparebank 1 SR Bank	3,1 %
Sparebanken Ost	3,1 %
Entra Asa	3,0 %
Sparebank 1 SMN	2,8 %
Sparebank 1 Nord Norge	2,7 %
Sff Bustadkreditt As	2,6 %
Sparebank 1 Oestlandet	2,6 %
Sparebanken Vest	2,5 %
Ferde As	2,4 %
Eidsiva Energi As	2,4 %
Sum	27,1 %

Note 7 fortsetter (beløp i tusen)

Netto inntekter finansielle instrumenter	31/12/21	31/12/20
Renteinntekter bankinnskudd	920	-3 435
	<u>920</u>	<u>-3 435</u>
Verdiendring obligasjoner/ rentefond	-23 285	-5 124
Renter på rentefond	24 384	29 187
Nedskrivning obligasjoner holdt til forfall	-1 378	-1 005
Renter obligasjoner holdt til forfall	13 225	12 968
Verdiendring aksjefondsandeler	24 734	46 705
Verdiendring rentederivater	-4 346	5 071
Verdiendring eiendomsfond	81 072	8 695
Realisert gevinst/ tap obligasjoner / rentefond	28 948	23 937
Realisert gevinst/ tap holdt til forfall	9 212	6 191
Realisert gevinst/ tap aksjefondsandeler	53 000	14 164
Realisert gevinsts/tap rentederivater	5 816	-7 655
Realisert eiendomsfond	16 878	10 453
Sum inntekter fondsandeler	<u>228 260</u>	<u>143 587</u>
Sum inntekter finansielle instrumenter	<u>229 181</u>	<u>140 152</u>

Verdsettelsesteknikker finansielle instrumenter til

virkelig verdi over resultatet

Kategori	31/12/2021
I	944 782
II	1 663 321
III	734 021
	<u>3 342 124</u>

I	28%
II	50%
III	22%
I Kvoterte priser i aktive markeder	100%

II Verdsettelsesteknikker (observerbar input) Kategori omfatter instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte eller indirekte observerbar. Obligasjoner er klassifisert på dette nivå.

III Verdsettelsesteknikker (ikke observerbar input) Eiendomsporteføljen er klassifisert under dette nivå og verdsettes ved direkte avkastningsmetode.

Note 8 (beløp i tusen)

Fordringer på forsikringstakere	Ikke forfalt	Under 30 dager			Totalt
		30-60 dager	>60 dager		
Fordringer på forsikringstakere		4 784	3 112	5 408	13 304
Ikke forfalt, ikke fakturert forsikringspremie	301 308				301 308
Ikke forfalt, fakturert forsikringspremie	494 694				494 694
Sum fordringer forsikringstakere	796 001	4 784	3 112	5 408	809 305

Premie inntektsføres i henhold til hovedforfall, kunden faktureres i samsvar med betalingsavtale. Ubetalt forsikringspremie > 60 dager går til avgang og avtalen med kunden kanselleres. Det beregnes korttidspremie til kunden for den tiden selskapet i henhold til loven må stå ansvar for avtalen.

Note 9: Risikostyring

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen for den enkelte forsikringskontrakt består av sannsynligheten for at forsikringstilfellet inntreffer og av usikkerheten i størrelsen på utbetalingen.

Forsikringsrisiko styres gjennom avsetninger for fremtidige forventede erstatninger på eksisterende kontrakter, prising av risikoelementet i forsikringspremier, og gjennom reassuranskontrakter.

I tillegg styres risikoen via retningslinjer i forhold til hvilke type risiki som selskapet aksepterer i sin portefølje.

Finansiell risiko

Frende bærer finansiell risiko knyttet til forvaltningen av selskapets investeringsportefølje. Gjennom behandlingen av selskapets kapitalforvaltningsstrategi fastsetter styret rammene for kapitalforvaltningen, inkludert rammer for den strategiske aktiva allokeringen.

Finansiell risiko deles normalt inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Denne finansielle risikoen styres på aggregert nivå gjennom selskapets kapitalforvaltningsstrategi, og på detaljert nivå gjennom utforming av de enkelte forvaltningsmandater.

Markedsrisiko

Markedsrisiko representerer risiko for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Markedsrisiko omfatter tre typer risiko; renterisiko, valutarisiko og annen prisrisiko.

Renterisiko representerer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedsrentene. Frende styrer renterisikoen gjennom rammer knyttet til bl.a. porteføljens rentedurasjon. Ved utgangen av 2021 var rentedurasjonen for omløpsporteføljen på 1,8 år.

Valutarisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instruments vil svinge som følge av endringer i valutakurser. Frende sikrer det meste av valutarisikoen i porteføljene. Valutaeksponeringen overvåkes til enhver tid, og det foretas valutasikringstransaksjoner innenfor rammene av selskapets kapitalforvaltningsstrategi.

Annen prisrisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instrument vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Aksjerisikoen håndteres bl.a. gjennom en veldiversifisert portefølje av noterte verdipapirer både ift geografi og sektorer.

Note 9 fortsetter (beløp i tusen)

Kreditrisiko

Kreditrisiko omfatter risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører selskapet et finansielt tap ved ikke å kunne innfri en forpliktelse. Kreditrisikoen styres gjennom flere virkemidler som bl.a. rammer knyttet til renteporteføljenes kredittdurasjon, øvre grenser for eksponering mot navngitte motparter, rammer knyttet til motpartenes rating, samt krav til diversifisering av porteføljen.

Frende foretar minst årlig, sammen med hovedforvalter, en dypere gjennomgang av de enkelte utstederne. Hver enkelt utsteder blir gjennom dette analysert og klassifisert. Rammene for eksponering mot hver enkelt motpart vurderes så på bakgrunn av denne gjennomgang.

Frende sine direkteide rentepapirer og globale rentefond består av investeringer der motparten

betraktes som investment grade. Ut over dette har Frende ved utgangen av 2021 omlag 5,6 % av den samlede renteporteføljen plassert i fond med investering i nordiske høyrente obligasjoner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift. Frende følger likviditetsutviklingen på daglig basis, og har gode prosesser for å sørge for at selskapet til enhver tid har nok likviditet tilgjengelig til å møte sine forpliktelser. Frende sin investeringsportefølje består utelukkende av likvide papirer og fondsplasseringer som vil realiseres ved et likviditetsbehov. Selskapets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal være tilgjengelig likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall.

Sensitivitet finansielle eiendeler - effekt på markedsverdi

10% fall i kurs aksjefond
1%-poeng stigning i rentenivå

	31/12/21	31/12/20
10% fall i kurs aksjefond	-47 519	-45 012
1%-poeng stigning i rentenivå	-38 047	-38 001

Skatteeffekt er ikke hensyntatt i oppstillingen.

Note 10 (beløp i tusen)

Ytelser til ledende personer

Selskapsledelse	Lønn	Opptjente	Bonus	Andre godtgjørelser
		pensjonsrettigheter- innbetalt innskuddspensjon		
Vegar Styve, konsernsjef (formelt ansatt i Frende Holding)	2 437	1 117	-	226
Andre ledende ansatte				
Erik Bjordal**	1 735	444	-	221
Elin Sture Næss**(daglig leder Frende Liv)	1 478	350	-	234
Tor Olav Langeland*(daglig leder Frende Skade)	1 747	498	-	233
Hallvard Natvik*	1 608	436	-	247
Marius Fredheim	1 483	321	-	222
Anne Therese Vonheim*	1 417	291	-	239

* Formelt ansatt i Frende Skade

**Formelt ansatt i Frende Liv

Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring (Frende Forsikring) har felles ledergruppe. Konsernsjef er formelt ansatt i Frende Holding.

Vedrørende pensjonsytelser vises til note 7.

Konsernsjef og overnevnte ledende ansatte har avtale om 12 måneders etterlønn ut over oppsigelsestiden på 6 måneder ved oppsigelse fra selskapets side.

	Honorar mottatt fra selskapet	Honorar mottatt i morselskap	Honorar motatt fra søsterselskap
Styret			
Vegar Styve, styrets leder	21		21
Eva Klepsland Drageset	35		
Geir Bergskaug	17	171	
Bjørn-Erik Gjerde, ansattrepresentant	17	171	

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser til ledende ansatte fra Frende Skadeforsikring AS eller andre selskaper i konsernet.

Medlemmer av konsernets Risiko og Revisjonsutvalg har mottatt 25 (i tusen kroner) i honorar i 2021.
Medlemmer har i 2021 vært Jan Erik Kjerpeseth, Geir Bergskaug og Anne Grethe Knudsen.

Note 11 (beløp i tusen)

Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser Frende Skadeforsikring AS

Selskapet har pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere og utbetaler førtidspensjon fra 65 til 67 år, samt alderspensjon for lønn over 12G.

Selskapet har også driftsavtale med tidligere administrerende direktør og utbetaler førtidspensjon fra 62 til 67 år samt alderspensjon for lønn over 12G. Disse ordningene er usikrede og dekkes over selskapets drift. Den usikrede driftsordningen omfatter 6 personer.

Alle pensjonsordningene er behandlet etter IAS 19R Employee benefits. Det vil si at estimatavvik umiddelbart amortiseres og føres mot utvidet resultat. Aktuarberegningene er utført av aktuarer i NIP.

Selskapet har innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. Per 31.12.2021 hadde selskapet 251 ansatte. Det er betalt totalt 13 280 (i tusen kroner) i innskuddspremie for 2021.

Netto pensjonskostnad	31/12/21	31/12/20
Nåverdi av årets pensjonsoppføring	1 189	1 086
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	231	348
Periodisert arbeidsgiveravgift	200	202
Finansskatt	71	72
Netto pensjonskostnad	<u>1 691</u>	<u>1 707</u>
Beregnet pensjonsforpliktelse usikrede ordninger		
Pensjonsforpliktelse 01.01	16 835	20 921
Resultatført pensjonskostnad	1 691	1 707
Estimatavvik ført mot utvidet resultat	-293	51
Vedr. pensjon over drift	1 352	5 844
Netto pensjonsforpliktelse balanseført	<u>16 880</u>	<u>16 835</u>
Økonomiske forutsetninger:	31/12/21	31/12/20
Diskonteringsrente	1,90%	1,70%
Årlig lønnsvekst	2,75%	2,25%
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	0%/1,75%	0%/1,5%
Årlig økning i G	2,50%	2,00%
Forventet avkastning på fondsmidler	1,90%	1,70%
Aktuarielle forutsetninger:		
Frivillig avgang medlemmer	0-8%	0-8%
Uttakstilbøyelighet AFP/ Førtidspensjonsavtale	i.a.	i.a.
Lineær oppføring		
Bransjens tariffgrunnlag utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNO)	K2013/KU	K2013/KU

Note 12 (beløp i tusen)
Anlegg og utstyr

	Eiendom	IT utstyr	IT system	Kontorinventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2021	8 754	12 100	187 869	11 847	220 570
Tilgang		1 893	12 532		14 425
Akkumulerte nedskrivninger		-	11 961	-	11 961
Akkumulerte avskrivninger	1 693	11 622	160 584	11 733	185 633
Bokført verdi 31.12.2021	7 061	2 371	27 857	114	37 402
Årets avskrivning	439	1 447	7 082		8 968
Årets nedskrivning		-	-	-	-
Økonomisk levetid	20 år	3 år	5 år	5 år	
Lineær avskrivningssats	5%	33%	20%	20%	

Note 13 (beløp i tusen)
Skattekostnad
Årets skattekostnad fordeler seg på:

	31/12/21	31/12/20
Endring utsatt skatt	11 426	118
Betalbar skatt i årets totalresultat	117 704	82 290
Korreksjon tidligere år	-2 467	439
Sum skattekostnad	126 663	82 847

Beregning av årets skattegrunnlag:

	31/12/21	31/12/20
Totalresultat før skatt	580 345	389 975
Permanente forskjeller		
Ikke fradagsberettigete kostnader	361	528
Realisert/ urealisert under fritaksmetoden	-77 734	-60 869
Endring midlertidige forskjeller	-32 156	-473
Grunnlag betalbar skatt	470 816	329 162

Betalbar skatt i balansen

	31/12/21	31/12/20
Betalbar skatt i skattekostnaden	117 704	82 290
Skattevirkning av konsernbidrag	-4 405	
Betalbar skatt i balansen	113 299	82 290

Utsatt skattefordel vedrører følgende midlertidige fordeler

	31.12.21	Endring	31/12/2020
Varige driftsmidler	-4 901	-13 693	-18 595
Justering driftsmidler		13 547	13 547
Pensjonsforpliktelser	-16 880	45	-16 835
Urealisert verdilending finansielle eiendeler	112 535	-52 006	60 529
Avsetning kostnad	-	-528	-528
Avsetning tap på fordring	-	-	-
Sikkerhetsavsetning	122 871	20 479	143 350
	213 624	-32 156	181 468
Utsatt skatt	53 406	8 039	45 367
Effekt av justering driftsmidler		3 387	-3 387
Utsatt skatt i balansen	53 406	11 425,775	41 980
Anvendt skattesats	25%		25%

Effektiv skattesats fremkommer som følger

	31.12.2021	31/12/2020
Resultat før skattekostnad	580 345	389 975
Beregnet skattekostnad basert på nominell sats	145 086	97 494
Skatteeffekt av permanente forskjeller	-19 343	-15 085
Skatteeffekt av korreksjon ligning 2021 (2020)	-2 467	439
Skatteeffekt av justering driftsmidler	3 387	
Skattekostnad	126 663	82 847

Note 14 (beløp i tusen)

	31/12/21	31/12/20
Andre forpliktelser		
Leverandørgjeld	6 089	20 996
Forskuddstrekk	6 921	6 609
Skyldig arbeidsgiveravgift	5 073	4 010
Skyldig finansskatt	1 704	1 455
Andre forpliktelser	17 573	17 780
Gjeld trafikksikringsavgift	150 184	135 430
	<u>187 544</u>	<u>186 280</u>
Konsem mellomværende		
Gjeld til Frende Holding	52 621	35 000
Avsatt utbytte til Frende Holding AS	382 379	307 000

Note 15 (beløp i tusen)

	31/12/21	31/12/20
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		
Påløpt arbeidsgiveravgift	2 304	2 121
Påløpt finansskatt av ferielønn	844	752
Feriepenger	16 382	15 044
Avsatt bonus	9 085	4 509
Skyldig provisjon *	17 218	12 356
Avsetninger for andre forpliktelser	8 433	9 293
	<u>54 266</u>	<u>44 074</u>

* Provisjon til distributører, herav utgjør provisjon til eierne av Frende Holding AS (morselskapet til Frende Skadeforsikring AS) kr 13 166 (i tusen kroner).

Note 16 (beløp i tusen)**Aksjonærer**

Aksjekapitalen på kr 600 000 (i tusen kroner) består av 5 000 000 aksjer á kr. 120.
Frende Holding AS eier 100% av aksjene i Frende Skadeforsikring AS pr. 31.12.2021.
Alle aksjene har lik stemmerett.
Konsemregnskap for Frende Holding konsem er tilgjengelig på frende.no

Resultat per aksje (i tusen kroner)

	31/12/21	31/12/2020
Totalresultat	453 682	307 128
Antall aksjer	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>
Resultat per aksje (kroner)	<u>90,74</u>	<u>61,43</u>
Frende Holding AS eier 100 % av aksjene i selskapet.		
Antall aksjer 01.01	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>
Antall aksjer 31.12	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>

Note 17 kapitalkrav (beløp i tusen)

I Solvens II balansen verdsettes eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi.

Forsikringsforpliktelser i Solvens II balansen er beregnet til beste estimat av premie og erstatningsavsetning, i tillegg til en risikomargin som reflekterer tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene. Beste estimat på erstatningsforpliktelse er neddiskontert kontantstrøm over forpliktelsens levetid, mens beste estimat av premieavsetningen er definert som nåverdien av ikke inntrufne skader og fremtidige omkostninger knyttet til løpende

forsikringsavtaler. I disse beregningene inngår blant annet antagelser om fremtidige skadeprosenter, kostnadsprosenter og avgangsprosenter.

Forsikringsforpliktelser i regnskapsbalansen er ikke opptjent premie som følge av periodisering av forfalt premie etter pro rata prinsippet, samt nominell erstatningsavsetning tilsvarende skadetilfeller inntruffet, men ikke oppgjort på balansetidspunktet.

	Solvens II balanse 31.12.2021	Solvens II balanse 31.12.2020
Eiendeler i balansen	5 061 531	4 671 142
Mer-/ mindre verdier	-860 847	-738 381
Sum eiendeler solvens II balansen	<u>4 200 684</u>	<u>3 932 761</u>
Beste estimat inkl risikomargin forsikringsforpliktelser forpliktelser	1 707 696	1 716 552
Utsatt skatt forpliktelser	72 035	64 337
Andre forpliktelser	585 203	494 731
Sum gjeld solvens II balansen	<u>2 364 934</u>	<u>2 275 620</u>
Fradrag for forventet utbytte	395 595	307 000
Basis kapital 1	1 421 933	1 350 141
Naturskadefond	18 223	-
Basis kapital 2	18 223	-
Ansvarlig kapital under Solvens II	1 440 155	1 350 141
	Solvens kapitalkrav	Solvens kapitalkrav
Operasjonell risiko	64 445	63 014
Markedsrisiko	545 210	464 130
Motpartsrisiko	16 804	19 285
Forsikringsrisiko	754 614	728 245
Diversifiseringseffekter	-349 267	-321 457
Risikoreduserende effekter av utsatt skatt	-72 035	-64 337
Kapitalkrav	<u>959 771</u>	<u>888 880</u>
Solvens margin	150%	152%
Minstekapitalkrav	328 807	326 543
Margin minstekrav	4,37%	4,13%

Note 18 Hendelser etter balansedagen

Russlands invasjon av Ukraina den 24. februar har ført til en kraftig reaksjon i de globale finansmarkedene. Frende Skade sin forsikringsvirksomhet har svært liten direkte eksponering til Ukraina eller Russland, men finansavkastningen vil bli påvirket av den fremtidige utviklingen i internasjonal økonomi.

Nøkkeltall til regnskapet	Definisjon	31/12/21	31/12/20
Skade % brutto	Brutto erstatningskostnader i prosent av brutto opptjent premie	65,7 %	70,0 %
Skade % e/r	Netto erstatningskostnader i prosent av netto opptjent premie	65,9 %	70,3 %
Kostnadsandel	Driftskostnader i prosent av opptjent premie for egen regning	17,6 %	17,7 %
Combined ratio	Summen av kostnadsandel og skadeprosent egenregning	83,5 %	88,0 %

Til generalforsamlingen i Frende Skadeforsikring AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Frende Skadeforsikring AS som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Frende Skadeforsikring AS sammenhengende i 15 år fra valget på generalforsamlingen i 2007 for regnskapsåret 2007.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdsettelse av brutto erstatningsavsetning

Vi har fokusert på verdsettelsen av brutto erstatningsavsetninger fordi det er et vesentlig estimat i regnskapet. Estimater innebærer at ledelsen må bruke skjønn

Ved vår revisjon har vi vurdert og testet utformingen og effektiviteten av etablerte kontroller innenfor

PricewaterhouseCoopers AS, Sandviksbodene 2A, Postboks 3984 - Sandviken, NO-5835 Bergen

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

knyttet til vurderinger av utviklingen av meldte skader som er under behandling (RBNS) og hvordan inntrufne skader, som ennå ikke er meldt til forsikringsselskapet vil utvikle seg (IBNR). Bruk av modell, forutsetninger og data er avgjørende for måling av brutto erstatningsavsetning i regnskapet.

Se note 4 til regnskapet hvor ledelsen gir en nærmere beskrivelse av erstatningsavsetningene.

skadebehandling og fastsettelse av brutto erstatningsavsetning.

Vi har gjennomgått og utfordret ledelsens vurdering av verdsettelsen av forsikringsforpliktelsene. Som grunnlag for sine vurderinger har ledelsen blant annet engasjert ekspert (ekstern aktuar). Vi har vurdert den eksterne aktuarens kompetanse, integritet og objektivitet og evaluert de eksterne vurderingene.

Vi vurderte blant annet anvendte modeller, forutsetninger og testet et utvalg av datagrunnlaget. Vi har rekalkulert deler av IBNR reservene og utfordret ledelsens beregninger og forutsetninger. Vi har også testet et utvalg skadesaker. Vår vurdering er at IBNR befinner seg i den konservative enden av et akseptabelt utfallsrom for dette estimatet.

Vi har også vurdert om noteinformasjonen om erstatningsavsetningen var tilstrekkelig og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti

for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Bergen, 24. mars 2022
PricewaterhouseCoopers AS

Jon Haugervåg
Statsautorisert revisor